

[Indenrigsministeren.]

pågældende tjeneste ved forsvaret eller civilforsvaret.

Hvis en værnepligtig overføres til civilt arbejde efter afslutningen af den første samlede uddannelse ved forsvaret, er varigheden af det civile arbejde, der træder i stedet for den genindkaldelse ved forsvaret, som den værnepligtige ellers skulle være indkaldt til, efter de gældende bestemmelser i loven om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde 3 måneder, og der er ikke hjemmel til at afkorte denne tjenestetid. Hvis en værnepligtig overføres til civilt arbejde efter afslutningen af den første samlede uddannelse ved civilforsvarskorpset, er varigheden af det civile arbejde, der træder i stedet for den civilforsvarstjeneste, som den værnepligtige ellers skulle være indkaldt til, ligeledes 3 måneder. På tilsvarende måde træder civilt arbejde i et tidsrum af 3 måneder i stedet for den tjeneste, der omhandles i § 31 i loven om civilforsvaret.

For alle disse grupper er den tjeneste i forsvaret eller civilforsvaret, som de fritages for, fordi de overføres til civilt arbejde, imidlertid af forskellig længde, og jeg har derfor fundet det mindre rimeligt, at der for samtlige grupper altid skulle gælde en erstatningstjeneste ved civilt arbejde på 3 måneder.

Jeg er af den opfattelse, at tjenestetiden ved det civile arbejde bør fastsættes for hver enkelt gruppe i forhold til den tjeneste, den civile værnepligtige ellers skulle have udført, såfremt han ikke var blevet overført til civilt arbejde, og som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget er det tanken at fastsætte varigheden af det civile arbejde, der træder i stedet for genindkaldelser til forsvaret, til 6 uger.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg hermed anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg skal hermed for det høje ting tillade mig at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. (Ændring af beskatningsprocenter m. v.) og forslag til lov om ændring af lov om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom. (Ophævelse af afståelsesafgiften m. v.).

Formålet med disse lovforslag er at opnå en skærpet beskatning af de arbejdsfri indtægter, der bl. a. opstår i form af kapitalgevinster ved værdistigning på jord og anden fast ejendom, samt at modvirke urimelige skattegevinster ved de såkaldte legale skatteunddragelser. Det er virkningerne på længere sigt, der her har den største interesse, og det er ud fra det synspunkt, de to lovforslag må vurderes. Begge forslag må også, sammen med forslaget om ændring af arveafgiftsloven, ses som led i en mere langsigtet politik for større økonomisk lighed.

Hvad først forslaget til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. angår, rummer det følgende væsentlige ændringer af de nugældende bestemmelser:

Som punkt ét må nævnes forhøjelsen af skattesatsen for den særlige indkomst hos personer fra 40 til 50. Herved opnås det, at kapitalvindingsskatten i højere grad end hidtil kommer i niveau med den skat, som skal betales, når den almindelige indkomst øges.

For det andet foreslås det at inddrage en større del end hidtil af fortjenesten ved afståelse af fast ejendom under kapitalvindingsbeskatningen. En- og tofamiliehuse vil dog fortsat være undtaget i samme omfang som hidtil.

For det tredje foreslås det at ophæve den gældende skattefrihed for ekspropriations- og skadeserstatninger.

For det fjerde foreslås det at forhøje det skattefri bundfradrag fra 3.000 kr. til 6.000 kr.

Endelig indeholder forslaget de ændringer, der følger af de forslag til ændringer i loven om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom, som jeg senere skal omtale.

Hvad den første af ændringerne i loven om særlig indkomstskat angår, minder jeg om, at den særlige indkomstskat til og med indkomståret 1971 blev beregnet med 30 pct. af den skattepligtige fortjeneste. Ved ændringsloven af 9. juni 1971 forhøjedes skattesatsen til 40. Under behandlingen af dette lovforslag gav vi dengang udtryk for, at skattesatsen burde have været forhøjet til 50. En forhøjelse af skattesatsen fra de nugældende 40 til 50 er efter regeringens opfattelse nødvendig, hvis der skal opnås en rimelig balance mellem beskatningen af kapitalgevinster og skatten på almindelig ar-

[Finansministeren.]

bejds- og erhvervsindkomst. For den løbende almindelige indkomst vil marginalbeskatningen nemlig i langt de fleste tilfælde overstige den beskatning på kun 40 pct., der gælder for beskatningen af særlig indkomst.

Ved den foreslåede forhøjelse af skattesatsen fra 40 til 50 pct. mener regeringen i øvrigt at kunne imødegå en hel del af de transaktioner af forskellig art, der i de senere år er foretaget med sigte på at konvertere almindelig indkomst til særlig indkomst og derved opnå en ofte betydelig og urimelig skattemæssig gevinst. At komme disse såkaldte legale skatteundragelser til livs er som nævnt et af hovedformålene med dette lovforslag.

Forhøjelsen af det skattefrie bundbeløb fra 3.000 kr. til 6.000 kr. vil medføre, at en række jubilæumsgratualer og godtgørelser, der udbetales ved stillingsfratrædelse, nu friholdes helt for særlig indkomstskat eller får en skattelettelse i forhold til den gældende ordning.

Med hensyn til det andet formål med lovforslaget gående ud på at inddrage til samfundet en større del af kapitalgevinsterne på jord og anden fast ejendom gør jeg opmærksom på, at der altid ved denne form for beskatning har været særlige regler for opgørelsen af den fortjeneste, der danner grundlag for skattens beregning. Der gives efter disse regler forskellige og ret betydelige fradrag i fortjenesten, inden denne opgøres til beskatning, således at det kun er de meget store fortjenester, der har været inddraget under beskatningen. Den del af fortjenesten, der er blevet beskattet, er så til gengæld reelt blevet beskattet med en højere procent end anden særlig indkomst.

Efter de regler, der gælder for indværende indkomstår, er den reelle beskatning af den skattepligtige restfortjeneste for de fleste landbrugsejendomme m. v. 60 pct. og for andre ejendomme 66 $\frac{2}{3}$ pct. Som tidligere bemærket foreslås det nu, at en større del af fortjenesten inddrages under beskatningen. Den reelle beskatningsprocent på 60 for landbrugsejendomme m. v. foreslås derimod ikke skærpet, men i stedet udvidet til at gælde for alle ejendomme, således at der her på ny opnås ligestilling i beskatningen.

Udvidelsen af beskatningsgrundlaget finder bl. a. sted gennem en nedsættelse af det

skattefrie tillæg til anskaffelsessummen. Dog bevares det særlige skattefrie „inflationstillæg på 6 pct. pr. år uændret.

Om ophævelsen af den gældende fritagelse for beskatning af skades- og ekspropriationserstatninger skal jeg blot udtale, at regeringen ikke har fundet det rimeligt at opretholde den forskelsbehandling, der finder sted, når sådanne erstatninger kommer skattefrit til udbetaling, medens fortjenesten ved salg beskattes. Det har da også i praksis vist sig, at denne forskelsbehandling føles helt urimelig i de tilfælde, hvor fast ejendom er afstået ved en frivillig overenskomst med vedkommende offentlige myndighed sammenlignet med afståelser i andre tilfælde, hvor det er sket ved egentlig ekspropriationsforretning.

Hvad provenuet angår, skal jeg nævne, at dette for indkomståret 1973 rent skønsmæssigt er anslået til ca. 45 mill. kr. Men det er som sagt virkningen på længere sigt, der har interesse.

Forslaget til lov om ændring af lov om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom har til formål at opnå en tiltrængt forenkling af denne lovgivning samt at rette op på en skævhed i loven.

Efter den gældende lov skal der betales en frigørelsesafgift, når et landbrug, gartneri, planteskole eller frugtplantage inddrages i byzone eller sommerhusområde og — uden for nærings- og spekulationstilfælde — en afståelsesafgift, første gang en sådan ejendom afstås. Afståelsesafgiften træder i stedet for den særlige indkomstskat, der ellers skulle have været betalt.

Frigørelsesafgiften er en afgift lagt på den særlige udstykningsværdi, som er knyttet til ejendomme inddraget i byzone eller sommerhusområde efter 1. januar 1970.

Frigørelsesafgiften tjener til at inddrage en væsentlig del af den forskel, der fremkommer ved at sammenligne ejendommens værdi som dyrket ejendom ved den seneste vurdering før zoneinddragelsen med den værdi i handel og vandel, som ejendommen ansættes til ved den umiddelbart efter zoneinddragelsen afholdte ejendomsvurdering. Dette princip finder regeringen ikke anledning til at ændre ved.

De regler, hvorefter afståelsesafgiften beregnes, er derimod uheldige. Reglerne bevirker nemlig dels en unødigt komplika-

[Finansministeren.]

tion af hele denne lovgivning, dels betyder de, at den del af den almindelige værdistigning på landbrugsejendomme, der ligger forud for sådanne ejendommers inddragelse i byzone eller sommerhusområde, i mange tilfælde slet ikke vil komme til beskatning. Der er her en formentlig utilsigtet, helt urimelig diskriminering over for de landbrugsejendomme, som fortsat bliver liggende i landzonen, og som må svare den fulde kapitalvindingskat ved afståelse. Det er en fejl ved den gældende lovgivning, som snarest muligt bør rettes.

Vi har derfor stillet forslag om at ophæve afståelsesafgiften, således at også landejendomme m. v. i byzoner og sommerhusområder ved afståelse undergives de almindelige beskatningsregler i lov om særlig indkomstskat.

Efter forslaget bibeholdes som nævnt reglerne om frigørelsesafgift for disse ejendomme, men således at frigørelsesafgiften fradrages i en senere særlig indkomstskat.

Frigørelsesafgiften kommer derved til at virke som en forlods del af den kapitalvindingskat, der skal betales ved den første afståelse, hvorved alle landbrugsejendomme principielt ligestilles.

Ved de ændringer i vurderingsloven og den kommunale ejendomsskattelov, der gennemførtes samtidig med lov om frigørelsesafgift, blev der åbnet adgang for ejere af landbrug m. v. i de tidligere mellem- og inderzoner til ved afgivelse af de såkaldte „§ 6 B-erklæringer“ at vælge at blive ejendoms- og formuebeskattet tilnærmelsesvis efter samme regler, som skulle have været anvendt, hvis deres ejendom fortsat havde ligget i landzone. Til gengæld forpligtede de, der havde underskrevet sådanne erklæringer, sig og senere erhververe af ejendommene til at betale frigørelsesafgift og afståelsesafgift efter nærmere i afsnit II i lov om frigørelsesafgift m. v. indeholdte regler.

Som følge af den foreslåede ophævelse af afståelsesafgiften, må det være naturligt også at ophæve adgangen til for fremtiden at afgive de omtalte erklæringer, som i øvrigt kun er afgivet af meget få landbrug, og det foreslås derfor at ophæve den nævnte bestemmelse i den kommunale ejendomsskattelov og bestemmelserne i afsnit II i lov om frigørelsesafgift.

På den anden side må det findes rimeligt, at hvor disse erklæringer er afgivet, at de da stadig skal have virkning efter deres indhold.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og bemærkningerne til disse, skal jeg anbefale, at lovforslagene undergives en hurtig og velvillig behandling i tinget.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave*.

Lovforslaget går ud på at forhøje arveafgiften, således at der bliver tale om særlig mærkbare forhøjelser af afgiften af store arvelodder, især når arvingen er ubeslægtet eller fjernere beslægtet med arveladeren. Tilsvarende forhøjelser foreslås gennemført for gaveafgiftens vedkommende. En forhøjelse af arveafgiften blev bebudet i statsministerens tiltrædelseserklæring i folketinget den 19. oktober 1971.

Forinden jeg gør nærmere rede for enkeltheder i forslaget, skal jeg gøre nogle mere principielle bemærkninger om de hensyn, der ligger bag regeringens forslag om disse forhøjelser.

Når en person arver, drejer det sig om en arbejdsfri indkomst eller en arbejdsfri erhvervelse. Efter regeringens opfattelse trænger reglerne om beskatningen af de arbejdsfri erhvervelser til en ajourføring. I den henseende kan man sige, at der er et fælles sigte med dette lovforslag og det forslag om skærpelse af den særlige indkomstskat, som jeg samtidig fremsætter.

Når en person ved sin død kan efterlade sig en formue, der tilfalder hans arvinger som arbejdsfri erhvervelser, skyldes det ikke alene arveladerens arbejdsindsats og sparsommelighed. Arveloddernes størrelse er også i høj grad påvirket af den almindelige tekniske og økonomiske udvikling, som blandt andet skyldes økonomisk og anden indsats fra det offentliges side.

At dette må indgå i begrundelsen for arveafgiften og for, at den bør være særlig høj for store arvebeløb, kom allerede frem, da grunden til vort nuværende arveafgiftssystem blev lagt med arveafgiftsloven fra 1908.

Jeg kan nævne, at daværende folketingsmedlem L. V. Birck bl. a. pegede på dette forhold.